Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2026
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	Npsc126v (nethold)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Modul 1	Den mangfoldige psykologi
Modul 2	Metode i psykologi
Modul 3	Mennesket og gruppen
Modul 4	Læring i det senmoderne samfund
Modul 5	Barndommens betydning
Modul 6	Unge og stress

Modul 1	Intro: Den mangfoldige psykologi

Indhold	Kernestof:
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 1 Hvad er psykologi?
	  • P5769 Hvad er psykologi?
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 2: Den mangfoldige psykologi
	  • P4760 Den mangfoldige psykologi

	• P4797 Psykoanalyse • P4796 Behaviorisme • P4795 Evolutionspsykologi • P4794 Eksistentiel- og humanistisk psykologi • P4793 Kognitiv psykologi • P5803 Neuropsykologi • P4792 Socialpsykologi • P4791 Case: Lena • P4789 Arv og miljø • P5773 Tre videnskabelige traditioner Supplerende stof: Video om den mangfoldige psykologi: Den mangfoldige psykologi Ca. 20 s.

Særlige fokuspunkter	• De forskellige psykologiske retninger:
	  • Psykoanalysen
	  • Behaviorismen
	  • Evolutionspsykologi
	  • Eksistentiel og humanistisk psykologi
	  • Kognitiv psykologi
	  • Neuropsykologi
	  • Social psykologi
	
	• Forskellige videnskabsretninger:
	  • Naturvidenskabelig
	  • Humanvidenskab
	  • Samfundsvidenskab
	
	Kompetencer:
	• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag
	• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
	• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
	• Kompetencer i at kunne inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger.
	
	Kernestof:
	
	• Personlighed og identitet

	• Kognition og læring • Socialpsykologi
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 2	Metode i psykologi

Indhold	Kernestof:
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog kap. 2: Den mangfoldige psykologi:
	  • P5773 Tre videnskabelige traditioner
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kap. 3: Videnskabsteori og metode:
	  • P5850 Videnskabsteori og metode (kvantitativ og kvalitativ metode)
	  • P5765 Kritisk vurdering af undersøgelser (validitet, reliabilitet, etiske retningslinjer mm)
	
	Supplerende stof:
	Politiken 06.03.2014: "Danskere over 75 år er blandt de mest stressede" (uddrag)
	https://hvadvilduvide.dk/metode/induktion-og-deduktion/
	
	Ca. 12 s.

Særlige fokuspunkter	• 3 videnskabelige traditioner
	  • Naturvidenskabelig
	  • Humanvidenskabelig
	  • Samfundsvidenskabelig
	
	• Kvantitativ og kvalitativ metode
	• Fordele og ulemper ved kvantitativ og kvalitativ metode
	• Induktion og deduktion
	• Validitet (intern, ekstern, økologisk)
	• Reliabilitet
	• Etiske retningslinjer
	
	  • Viden om metode kombineres og anvendes i forbindelse med alle temaer.
	
	Kompetencer:

	• Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden • Kompetencer i at kunne inddrage forskellige perspektiver til forklaring af psykologiske problemstillinger.
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 3	Mennesket og gruppen
Indhold	Kernestof: • Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 21: Socialpsykologi • P5500 Socialpsykologi • P5537 Massehypnose • P5536 Hvad er en gruppe? • P5535 Gruppepres og social kontrol / mobning • P5665 Intergruppekonflikter • P5535 Mobning • P5429 Kommunikation • Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 11 Kognitiv psykologi: • P5237 Stereotyper og percpetion (topdown/bottum up, objektperception, social perception, stereotype) • Fra celle til selfie, Flemming Ravn & Troels Wolf (2017): ”Milgrams forsøg” s.226-228 Supplerende stof: Kan danske soldater udøve tortur?, Claus Kold, Ungdomssociologi” (2005): Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kap. 20: Kommunikation (p5429) Youtubeklip: Milgram Experiment: Milgram Experiment - The Heist Berlingske 26.06.2006: "Vi kan alle blive bødler" Videnskab.dk 22.11.2012: "Forskere angriber klassisk psykologi-eksperiment"

	Videnskab.dk 10.03.2015: "Den dårligste i gruppen tror, han er ligeså god som den dygtigste" (undersøgelse) Foredrag Henrik Høgh-Olesen: Det sociale dyr: https://www.youtube.com/watch?v=Tr6kl2hczAA Solomon Asch's linjeforsøg: https://www.youtube.com/watch?v=qA-gbpt7Ts8 Video om Robers Cave (på engelsk): https://www.youtube.com/watch?v=8PRuxMprSDQ I alt: ca. 42 s.
Særlige fokuspunkter	• Socialpsykologi • Massehypnose • Gruppedefinition (Sherif) • Primær- og sekundærgruppe • Formel og uformel gruppe • Referencegruppe • Medlemsgruppe • Indgruppe/udgruppe (egen/fremmed) • Gruppepres, konformitet, Solomon Asch's forsøg • Gruppetænkning • Gruppepolarisering • Filterbobler og ekkokamre • Mobning (individual- og gruppepsykologisk forklaring) • Robbers Cave/Tajfels minimalgruppeeksperiment/social identitetsteori (+stereotyper) • Stanley Milgram: Autoritet og lydighed • Stereotyper og percpetion (topdown/bottum up, objektperception, social perception, stereotype) Kompetencer: • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden Kernestof: • Socialpsykologi

	• Social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse • Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier • Stereotyper, fordomme og diskrimination • Kognition • Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 4	Læring i det senmoderne samfund

Indhold	Kernestof:
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 11: Kognitiv psykologi
	  • P5192 Kognitiv psykologi
	  • P5240 De første kognitive psykologer
	  • P5238 Opmærksomhed
	  • P5237 Perception
	  • P5236 Hukommelse
	  • P5216 Falske erindringer
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 13: Viden, læring og undervisning
	  • P5294 Læringsformer
	  • P5293 Vidensformer
	  • P5292 Undervisningsformer,
	  • P5291 Samspilsprocesser
	  • P5290 Motivationsprocesser
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog: Kapitel 19: Ungdom og senmodernitet
	  • P5414 Unge i konkurrencestaten
	  • P5423 Kapital og habitus
	  • P5425 En flodbølge af muligheder
	
	• Psykologiske perspektiver (2007) s. 96-99 "Piagét om den kognitive udvikling"
	
	Supplerende:
	Video om opmærksomhed:

	https://www.youtube.com/watch?v=ubNF9QNEQLA https://www.youtube.com/watch?v=Eblf60WyUzk https://www.youtube.com/watch?v=MYEAQG62pYA The New SKODA Fabia Attention Test Video til Piagéts teori: https://www.youtube.com/watch?v=B65EJ6gMmA4 Jørn Smedslund: ”Psykologi” (1967): "Forsøg med to grupper børn og lerklumper" Fyns.dk 05.06.2017: "Elever mister koncentrationen og får stress af deres mobil" (uddrag) Virkeligheden.dk (2014): "Hvad forskningen siger om smartphones, sociale medier og multitasking" (uddrag) Forældrerådgivningen (2015): "Højtbegavet elev i 8. klasse underpræsterer" (uddrag) How reliable are your memory? Elizabeth Loftus: https://www.youtube.com/watch?v=PB2OegI6wvI (kun med engelske undertekster) I alt ca. 60 s.
Særlige fokuspunkter	• Kognitiv psykologi • De første kognitive psykologer (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget) • Opmærksomhed (selektiv, frivillig/ufrivillig, automatiserede/kontrollerede processer, delt opmærksomhed, uopmærksom blindhed) • Percpetion (topdown/bottom up, social perception, stereotyper) • Hukommelse (hukommelsens opbygning) • Jean Piagéts fase teori og kritik af denne • Behavioristisk læringsteori • Piagéts syn på læring • Vygotsky (zonen for nærmeste udviklingszone) • Undervisningsformer • Motivationsprocesser • Unge i konkurrencestaten • En flodbølge af muligheder • Kapital og habitus Kompetencer: • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde

	• Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden Kernestof: • Kognition og læring • Psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse • Perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen • Socialpsykologi: Social adfærd • Personlighed og identitet • Individuelle forskelle i livsstil
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 5	Barndommens betydning
Indhold	Kernestof: • Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 6: Udviklingspsykologi • P4966 Introduktion • P5052 Erik Erikson • P5050 Kritik af faseteorierne • P5043 Bowlby og Ainsworth • Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt • P5133 Seperationsreaktioner • P4132 Eksperiment med abeunger • P5131 Spædbarnsdepression og hospitalisme • P5130 De rumænske børnehjemsbørn • P5129 Omsorgssvigt (4 typer) • P5128 Børns reaktioner på omsorgssvigt • P5123 Risiko og resiliens • Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 10: Opdragelse, familie og daginstitution • P5188 Fire opdragelsesstile (Diane Baumrind) • Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 4: Køn og kønsforskelle • P5747 Undersøgelse: Om kønsstereotyper.

	• Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, kapitel 2: Den mangfoldige psykologi: • P4794 Eksistentiel psykologi og humanistisk psykologi • Flemming Ravn og Troels Wolf: "Fra celle til sefie" (2017): s. 28-29 (Daniel Stern) Supplerende stof: Man gør et barn fortræd: Heidi Vesterberg og Torben Benner: Omsorvssvigt skader hjernen: Videnskab.dk 29.01.2015 Når volden erstatter trygheden (uddrag) Jyllands-Posten 25.03.1993 Fortælling om en mønsterbryder, Christian Nørr, www.fri.dk, 02.07.10: Tvangsfjernet som fire-årig. Jeg var en knækket lille fyr...." Alt for Damerne nr. 33/98: Dokumentar: Ingen kære Mor: https://www.youtube.com/watch?v=H9X2Yurbg6I&t=1s Youtube: Still Face Experiment: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGEbZht0&t=4s I alt: 55 sider
Særlige fokuspunkter	• Erik Erikson (med fokus på de to første faser) • John Bowlby • Daniel Stern • Rene Spitz • Harry Harlow • Mary Ainsworth • Omsorgssvigt • Børns reaktioner på omsorgssvigt • Risiko og resiliens • Diane Baumrind: 4 opdragelsesstile • Eksistentiel og humanistisk psykologi Kompetencer: • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden

	Kernestof: • Udviklingspsykologi • Menneskets udvikling, herunder betydning af arv, miljø, køn og kultur • Tilknytning, sårbarhed og resiliens • Personlighed og identitet • Individuelle forskelle i håndtering af udfordringer
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning

Modul 6	Unge og stress

Indhold	Kernestof:
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 19: Ungdom og senmodernitet
	  • P5392 Ungdom og senmodernitet
	  • P5425 En flodbølge af muligheder
	  • P5425 Tvangen til at vælge
	  • P5423 Kapital og habitus
	  • P5422 Hvad er identitet?
	  • P5421 Krop, køn og identitet
	  • P5420 Frigørelse fra forældre
	  • P5419 Social roller, arenaer og identitet
	  • P5416 Den narcissistiske ungdom
	  • P5413 Selvrealisering, ansvarspres og mistrivsel
	  • P5414 Unge i konkurrencestaten
	  • P5415 Tre socialkarakterer
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen:, i-bog, Kapitel. 23: Stress og coping
	  • P5559 Stress og coping
	  • P5574 Akut og kronisk stress
	  • P5573 Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer
	  • P5806 Coping
	
	• Psykologiens Veje, Ole Schultz Larsen, i-bog, Kapitel 20: Kommunikation
	  • P5744#c13927 Online kommunikation

	Supplerende stof: Kristeligt Dagblad 06.03.2009: "Hvem er jeg?" (forskellen mellem identitet og personlighed) Berlingske.dk 19.07.2009: "Internettet skaber de unges identitet" Videnskab.dk 09.06.2017: "Unge i dag er ikke narcissister - de er pressede" Stressformanden gik ned med stress, Sisse Valnert, Helse, 08.03.12 Samvirke 23.01.2016: " Læs om Pernille Kornum der gik ned med stress" American Psychological Asociation 01.11.2019: "Healthy ways to handle life's stressors" (engelsk tekst) Videnskab.dk 29.01.2012: "Derfor kan stress føre til depression" (undersøgelse) Computerworld.dk 15.11.2017: "Dansk it-virksomhed indførte fire-dages arbejdsuge...." Børns Vilkår 29-06-2020: "Skolen og det trygge klassemiljø" Youtube: "Meningen med Anne" Videoen til kapitel 23: stress af Bobby Zachariae: https://www.youtube.com/watch?v=UmTV7yD6Cwo Ca. 52 s.
Særlige fokuspunkter	• Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse • Ulrik Beck: Tvangen til at vælge • Pierre Bourdieu: Kapitaler og habitus • Svend Brinkmann: Identitet og personlighed • Erik Erikson: Jeg-identitet og social-identitet • Kenneth Gergen: Det multiple selv • Anthony Giddens: Identitet som refleksivt projek • Narcissisme/nynarcissisme • David Riesman: 3 socialkarakterer • Akut og kronisk stress • Stress: en sammenhæng mellem ydre og indre faktorer • Indre faktorer så OSN/personlighed og forklaringsstile. • Ydre faktorer så som livsforandringer, daglige gener og forskellige krav på arbejdet. • Krav-kontrol modellen • Bobby Zachariaes teori og hans beskrivelser af stress og relevante forsøg • Antonovsky: OAS (Oplevelse Af Sammenhæng) **Kompetencer:**

	• Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde • Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden Kernestof: • Personlighed og identitet • Individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping • Kognition: Tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen • Socialpsykologi: Kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier
Væsentligste arbejdsformer	• Netundervisning